

PETROLIOA, KLIMA-ALDAKETA ETA TRANTSIZIO ENERGETIKOA

Posted on 26/04/2011 by Naider



Krisi nuklearra irekita Japonian martxoaren 11n izandako lurrikararen eta ondorengo tsunamiaren ondorioz inflexio-puntua izan zen energia iturri honi buruzko nazioarteko eztabaidan. Oso kolpe gogorra izan da industria nuklearrentzat iritzi publikoan onarpena hobetuko zuela uste zuen garaian. Atomoaren energiari bultzada berria emateko urte hauetan modu akritikoan eta batzuetan arduragabea egin duten gobernuek orain euren iritzi publikoei aurre egin behar diete haren segurtasunari buruzko argudioen ahuleziarekin. Three

Mile Island, 1979, Txernobyl, 1986, Fukushima, 2011, energia atomikoa berez segurua ez dela erakutsi dute. Nuklearrak munduko energia primario osoaren % 6 baino ez du ordezkatzeko eta % 17 zuhurra elektrizitatea sortzeko. Modu ordenatu, planifikatu eta adimentsuan, aldatu egin daiteke eta aldatu egin behar da. **Ez du merezi gure segurtasunerako mehatxu hau jasateak.**

Eztabaida nuklearra **eredu energetikoaren** zati zabalagoaren parte da. Petrolioia da literalki mundua zuzentzen duen erregaia. Energia primarioaren %37 hartzen du, ikatzaren aurretik, %25, eta gasa, %23. Arabiar herrialdeetako azken gertakariak eta petrolio gordinaren merkatuan izan duten ondorio zuzenak Espainiako ekonomiaren menpekotasun eta ahultasun egoera agerian utzi dute. Aipatutako merkatuan egungo tentsioak behar bezala irakurri beharreko hondoko korrante baten parte dira.

Energia sistema globalak trantsizio fase batean sartu da bi hamarkadaz, bai erregai motari eta jatorri geografikoari dagokionez, bai energia-iturri eraginkorrak bilatzeari dagokionez. Trantsizio honen eraldaketa geopolitiko, ekonomiko eta teknologikorako potentziala izugarri garrantzitsua da (Global Trends 2025. National Intelligence Council). Horrek Espainia epe luzerako ikuspegi eta estrategiaz hornitzera behartzen du, 2050, Europarekin guztiz lerrokatuta, eta horrek bere energia-mendekotasuna eta ahultasuna murrizteko aukera ematen dio, eta, aldi berean, bere posizioa indartzen du lidergo diren herrialdeen pool-posizioan. Hirugarren industria-iraultza deitzen zaio, eraginkortasun erradikalean, energia berriztagarrian eta sorkuntza banatuan oinarrituko dena, gasa (ez nuklearra) trantsizioan euskarri gisa.

Agerikoak dira **eredu energetikoaren disfuntzionalitate**ren seinaleak. Lehenik eta behin, nazioarteko ezegonkortasuna petrolioaren kontrolerako konfrontazio irekiaren ondorioz. Hala, 1990etik bi gerra izan dira Ekialde Hurbilean, Kuwaiten eta Iraken, petrolio gordinaren kontrolak bultzatuta, baita tokiko gatazka ugari ere. Libiako egungo **gerra** ez da petrolio baina gehiago diktadore zoro batek bere herria sarraskia ez dezan.

Bigarrenik, gero eta **ohiko petrolio-baliabideen agortze fisikoa**. Energiaren Nazioarteko Agentziak bere Energy Outlook 2010 txostenean dio ohiko petrolioaren ekoizpena eguneko 67-68 milioi upel inguruko lautadara iritsiko dela 2020an, baina ez dela inoiz 2006an 70 m/b eguneko gehienez ere iritsiko. noski, oraindik ere erreserbak daude baina gero eta eskuraezinagoak dira, beraz, garestiagoak ateratzen dira, eta horietako zati handi bat ez-konbentzionalak deritzonak dira, askoz kutsagarriagoak. Azken ikerketen arabera, 1997an 1.000 dolarreko inbertsioa nahikoa zen bitartean 350 upel petrolio gordina lortzeko, gaur egun 7.000 dolar behar dira emaitza bera lortzeko. Brent upelaren prezioaren kurbak adierazten du 1997-1998 urteaz geroztik petrolio gordinaren prezioen igoera progresiborako oinarritzko joera izan dela, 1998an 15 dolar izatetik 148 dolar izatera igaro baita hamar urte geroago. Ondorioz, herrialde kontsumitzaileetatik herrialde ekoizleetara errenta transferentzia handiak daude.

Hirugarrenik, **petrolioaren merkatua merkatu ireki, liberalizatu eta gardena baino ez da**, prezioen bidez baliabideak modu eraginkorrean banatzeko gai dena. Gaur egun, ezagutzen diren erreserben %80 baino gehiago estatuko enpresen esku daude. Eta petrolioia eta gasa ez dira soilik merkatuetan negoziatzen diren salgaiak, botere geopolitikoaren bektoreak direla. Horri gehitu behar zaio petrolioaren merkatuan dagoen osagai espekulatibo handia, prezioen eraketa dinamika

desitxuratzeko amaitzen duena.

Azkenik, **krisia klimatikoa**. Erregai fosilen errekuntzan oinarritutako egungo energia-ereduak klima-aldaketa globalaren prozesu bat jarri du martxan. Komunitate zientifikoak 1990az geroztik ohartarazten du klima ezegonkortzearen arriskuez, berotegi-efektuko gasen isurketak atmosferan pilatzen jarraituz gero. 2010. urtea 1880az geroztik beroena eta hezeena izan da. Ikatzaren, petrolioaren eta gasaren errekuntza masiboak komunitate zientifikoak identifikatutako segurtasun-atalaseak (2° C) gainditzea eragiten du, arrisku oso handiko klima-eszenatoki batean sartzerara.

Horrela ulertu du **Europar Batasunak**, nazioarteko komunitatearen ahaleginak gidatuz karbono gutxiko ekonomia baterantz aurrera egiteko, hirugarren iraultza industrialaren oinarri teknologiko, ekonomiko, industrial, sozial eta ingurumenekoak ezarriz. . . Enpleguari dagokionez, Europar Batasunean milioi eta erdi pertsona baino gehiagok egiten dute lan energia berriztagarrien sektorean eta 2020rako hiru milioira iritsiko direla aurreikusten da.

Emisioak arintzean, Europak oso emaitza esanguratsuak ematen ditu. 2010ean erreferentziako urtean, 1990ean, baino % 17 txikiagoak ziren, Kyotoko Protokoloaren konpromisoak gaindituz. 2020. urterako energiari eta klimari buruzko politika integratu batekin hornitu da eta, duela gutxi, Batzordeak epe luzerako proposamen bat aurkeztu du, Road Map 2050, zeinak bide eraginkor bat proposatzen duen 2050ean % 80-95 arintzea lortzeko. 2009an estatu eta gobernuburuek onartutako konpromisoaren arabera.

Erreferentzia-esparru horren barruan, **Espainiak** epe luzerako estrategia bat, 2050. urterako, artikulatzeko erronkari aurre egiten dio, trantsizio hau buru duten Europako herrialdeen multzoan kokatu ahal izateko. Abiapuntuak ahulgune nabarmenak ditu, baina baita indargune garrantzitsuak ere. Urtean 440 milioi petrolio upel inportatzen ditu, eta horrek egungo prezioekin urtean 50.000 milioi euroko diru-sarreraren transferentzia zuzena suposatzen du. Energia primarioarekiko menpekotasuna % 80ra iristen da eta bere ekonomiaren eraginkortasun energetikoa baxua izaten jarraitzen du - EB-27 erkidegoaren batez bestekoa baino % 12 gutxiago. Orain, azken 250 urteotan lehen aldiz, Espainia aktore garrantzitsua da nazioarteko eredu energetikoaren trantsizio batean. Instalaturako potentzia eolikoari dagokionez munduko laugarrena da eta energia berriztagarriek egiturazko posizioa lortu dute elektrizitatea sortzeko mixean, %35eko ekarpena egin baitzuten 2010ean. Garrantzitsuena dena, industria- eta teknologia-ehun aurreratua sortu du, esportazio-proiektzioaren hedapen globalarekin.

Hori posible izan da arau-esparru bati esker, arazo zehatzetatik harago, ikaskuntza kurban zehar egiten duten ibilbidean teknologia ezberdinei lehentasuna ematen jakin izan duena. Berriztagarrien urteko sariak urtean 4.700 milioi ingurukoak dira, petrolio upelak 10 dolar gehitzeak Espainiako ekonomiari kostatzen dion 6.000 milioitik behera. Sozialki, herritarren laguntza teknologia horietarako oso gehiengoa da. Berriztagarriak dira bidea, epe ertain eta luzean garraio sistemaren elektrifikazio progresiboa barne.

There are no comments yet.